

O biologickej bezpečnosti

Vedenie SPU na svojom zasadaní 17. decembra prerokovalo a schválilo základnú koncepciu realizácie programu „Biologická bezpečnosť“ na SPU a uložilo dekanom fakúlt a prorektorovi J. Brinzovi realizovať úlohy uvedené v programe. Význam problematiky biologickej bezpečnosti enormne narástá hlavne rozširovaním a využívaním moderných biotechnológií pri formovaní nových tzv. **geneticky modifikovaných organizmov**, ktoré vzhľadom na svoj „umelý“ pôvod môžu významnou mierou prispieť k riešeniu potravinovej zabezpečnosti obyvateľov a iných závažných problémov existencie ľudstva. S ohľadom na skutočnosť, že nie je známy ich možný, aj negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva, životné prostredie, tvorbu nových organizmov a biodiverzitu, vzniká tu možnosť určitého rizika, ktoré je potrebné včas determinovať, identifikovať a zabezpečiť potrebné opatrenia pre elimináciu a zníženie možných nepriaznivých vplyvov na život v jednotlivých krajinách a regiónoch sveta. Z uvedeného dôvodu bol pripravený medzinárodný **Protokol o medzinárodnej bezpečnosti, tzv. Cartagénsky protokol**. V súlade s ním a smernicami EÚ sa u nás pripravuje **Zákon o GMO**, ako aj inovácia mnohých už existujúcich zákonov. Významný dôraz sa tiež kladie na vzdelávanie obyvateľstva, overovanie možných negatívnych vplyvov GMO v experimentálnej činnosti a v rozšírení poradenstva o danú problematiku. **Tieto úlohy sa bezprostredne dotýkajú aj SPU, ako jedinej vzdelávacej inštitúcie v oblasti agropotravinárstva. Na základe týchto požiadaviek bola spracovaná koncepcia pre implementáciu problematiky biologickej bezpečnosti na SPU. Vo vzdelávacej činnosti ide najmä o vytvorenie priestoru pre vyučovanie predmetu základy biologickej bezpečnosti na AF, ale aj na ostatných fakultách, o vytvorenie podmienok pre zabezpečenie špecializovaného štúdia v rámci celoživotného vzdelávania z predmetnej problematiky v rámci Strediska pre dištančné vzdelávanie. Vo výskumnej činnosti pri príprave nových projektov v rámci národnej i medzinárodnej pôsobnosti venovať pozornosť aj biologickej bezpečnosti a rozširovať orientáciu výskumu aj na GMO. V Stredisku pre ochranu biodiverzity pri AF zabezpečiť podmienky pre poradenské aktivity v tejto oblasti. Doteraz SPU k problematike biologickej bezpečnosti pripravila cyklus odborných seminárov, medzinárodné školenie komisie expertov pre potreby SR a na február je pripravená medzinárodná konferencia.**

Vedenie SPU ďalej prerokovalo zásady bodového hodnotenia aktivít kvantifikovaných kritérií pre pracovníkov k habilitačnému a inauguračnému konaniu na SPU. Návrh inovácie zásad pre priznávanie štipendií a odmiem doktorandom sa rektor rozhodol pozastaviť až do prijatia nového metodického postupu pre rozpis a čerpanie prostriedkov štátneho rozpočtu univerzitám. (koč)

Nárast prostriedkov pre VŠ

Na konci uplynulého roka sme s napätím sledovali rozpravu a proces schvaľovania Zákona o štátnom rozpočte na rok 2002. Mnohí, ktorí poznajú ekonomickú situáciu SR, sa na tohorodný rozpočet pozerali s obavami. Dnes, keď je zákon vydaný a platný môžeme konštatovať, že dopadol nad očakávanie dobre.

Rozpočet v kapitole MŠ SR je oproti roku 2001 vyšší v kategórii bežných výdavkov o 1 408 014 tis. Sk, v kategórii miezd o 506 476 tis. Sk. Vláda tým splnila sľub medzioročnému nárastu prostriedkov pre vysoké školy o 0,1 % HDP. Pre tento rok bude predstavovať rozpočet vysokých škôl 0,74% HDP. Je to málo, ale situácia sa zlepšuje. Predbežným cieľom je rozpočet vo výške 1% HDP.

Pre SPU je v oblasti kapitálových výdavkov v kategórii stavieb počítané s čiastočným dofinancovaním stavby SIPK a súčasne je predložené vláde na schválenie prekvalifikovanie stavby na nadlimitnú s rozpočtom 162 mil. Sk. Je to rozpočet, za ktorý je stavbu možno dokončiť podľa pôvodného zámeru. Finančné prostriedky schválené zákonom o štátnom rozpočte v minulom roku na výstavbu mechanizačnej fakulty vo výške 30 mil. Sk, ministerstvo financií umožnilo čerpať do apríla 2002. Na tento rok je prísľub 28 mil. Sk na tento účel, spolu teda 58 mil. Sk.

Chcem verejne poďakovať poslankyni NR SR doc. Ing. Márii Angelovičovej, PhD., za jej postoj, ktorým presadila v Zákone o rozpočte na rok 2002 prídelenie 3 mil. Sk na rekonštrukciu budovy SPU na Farskej ulici. Bolo to z prostriedkov rezervy štátneho rozpočtu a účelových prostriedkov kapitol. Z tejto rezervy štátneho rozpočtu boli dotované predovšetkým cirkevné inštitúcie. Vyslovujem nádej, že napriek pochybnostiam opozičných politíkov, čerpanie pridelených prostriedkov nebude regulované a prostriedky bude možné čerpať aj po voľbách a vyčerpať ich v plnej výške.

Prof. Imrich Okenka, rektor SPU

Štátne vyznamenania

Pri príležitosti 9. výročia vzniku Slovenskej republiky odovzdal prezident republiky **Rudolf Schuster** 3. januára 2002 sedemástim významným osobnostiam **vysoke štátne vyznamenania**. Medzi nimi aj trom Nitranom, ktorých aktivity sú v mnohých ohľadoch spojené aj s našou univerzitou. Za mimoriadne zásluhy v oblasti zootechnickej vedy prebral z rúk hlavy štátu **Pribinov kríž I. triedy profesor Ján Plesník**, za vedeckovýskumný prínos v oblasti archeológie **profesor Bohuslav Chropovský** a **Pribinov kríž III. triedy akad. arch. Ladislav Švihel**, generálny riaditeľ Agrokomplexu, a.s., v Nitre. **Blahoželáme!**

Odznelo na zasadaní akademickej obce

* Kritické hlasy v našej spoločnosti o korupcii často zaznievajú i na adresu vysokých škôl, a to najmä v súvislosti s prijímaním uchádzačov. V snahe predísť týmto neopodstatneným obvineniam, vedenie SPU presadilo výrazné sprehľadnenie a objektivizáciu prijímacieho pokračovania. Zabezpečením výkonnej techniky sa dosiahla objektivita pri zadávaní a hodnotení prijímacích skúšok, ktorá bola zabezpečená anonymitou náhodne generovaného testu, anonymitou odpovedových hárok a hodnotením výsledkov pomocou skeneru, bez zásahu človeka. Takto sa dosiahlo aj značné skrátenie časového intervalu medzi konaním skúšky a zverejnením výsledkov, zníženie počtu pracovníkov zapojených do PS a vylúčenie pokusov o ovplyvňovanie členov komisie.

* Posledné centrálné štatistiky ukazujú, že na SPU pripadá na jedného učiteľa 14,2 študenta denného štúdia, čo je druhý najvyšší počet v SR (po EU Bratislava, kde je 17,05) a až 19,7 všetkých študentov, čo je tretí najvyšší počet v SR (EU Bratislava – 27,1 a TU Trnava – 25,5). Vzhľadom k prevažne biologickému základu štúdia je to veľmi vysoký počet. Naši pedagógovia majú aj neúmerne vysoké úväzky. Na niektorých katedrách je v kategórii profesorov až 256 % úväzok. V priamej vyučovacej činnosti profesori v priemere majú úväzok 8,38 hodín/tyždeň (schválená norma je 6 hodín), docenti 11,08 hodín, oproti 8 hodinovej norme a odborní asistenti 13,38 hodín oproti 12 normohodinám.

* SPU sa stáva plnohodnotnou univerzitou, so širokým diapažónom ponúkaných odborov a špecializácií. Dôležitými predmetmi už nie sú len živočíšna, rastlinná výroba, či ekonomika, ale aj netradičné, ako napr. agrárne právo, informatika, štatistika, modelovanie a vizualizácia, ekofilozofia, ľudské a občianske práva, účtovníctvo bánk, biochémia výživy, explantátové kultúry rastlín, agrofyzika a mnohé iné.

* V oblasti výchovno-vzdelávacej činnosti za veľmi dôležité považujeme práve umožnenie voľnejšej tvorby študijného programu vlastným študujúcim. Požiadavky študentov hovoria o veľkom záujme o štúdium cudzích jazykov. Túto potrebu jednoznačne treba uspokojiť. Osobne som dekanom navrhol, aby absolventi inžinierskeho stupňa vykonali povinne štátnu skúšku z cudzieho jazyka, najmä anglického. Naši študenti nám v zahraničí robia dobré meno, a to aj vďaka dobrým jazykovým vedomostiam. Tieto však získavajú predovšetkým počas prázdninových pobytov v zahraničí, nakoľko výmera jazykovej výučby nie je dostatočujúca.

* V oblasti študijných mobilit sa zvýšil počet vyslaných študentov SPU na štúdium na zahraničné univerzity. Kým v šk. roku 1998/1999 mala SPU štyri partnerské univerzity (4 študenti), v šk. r. 2000/2001 to bolo 15 univerzít (37 študentov a v šk. roku 2001/2002 uzatvorilo s SPU partnerskú zmluvu 31 univerzít pre 60 študentov. Oproti šk. roku 1998/99 ide o osemnásobné zvýšenie počtu partnerských univerzít a pätnásťnásobné zvýšenie počtu študentov SPU, ktorí majú možnosť študovať na univerzitách EÚ.

(Pokračovanie na 2. str.)

ROČNÍK 46.

ČÍSLO 8

11. JANUÁRA 2002

CENA: 3 Sk

poľnohospodár

DVOJTÝŽDENNÍK SLOVENSKEJ POĽNOHOSPODÁRSKEJ UNIVERZITY V NITRE

Dobré výsledky motivujú k ďalšej práci

Neustále zvyšovanie úrovne výchovno-vzdelávacieho procesu patrí k prioritám v činnosti Slovenskej poľnohospodárskej univerzity. Pravidelné analýzy pozitívnych, ako i negatívnych javov v tomto procese, umožňujú napredovať v danej oblasti a ovplyvňujú tiež proces transformácie vzdelávacieho systému v súčasných náročných sociálno-ekonomických podmienkach. Výsledkami v tejto oblasti za uplynulý školský rok sa na sklonku minulého kalendárneho roka zaoberala kolégium rektora i vedecká rada SPU. K akým záverom dospeli a aké ďalšie opatrenia na zlepšovanie stavu v tejto oblasti prijali, to už bola naša otázka pre prorektorov doc. PhDr. EDITU ROHAĽOVÚ, CSc.:

- Stalo sa už charakteristickou črtou fakúlt SPU, že vzdelávacie proces sa realizuje len v akreditovaných študijných odboroch. V hodnotenom období, teda v akademickom roku 2000/2001 sa výchovno-vzdelávacie proces uskutočnil v 7 študijných odboroch bakalárskeho štúdia, v 17 študijných odboroch a 34 špecializáciách inžinierskeho štúdia, v 13 vedných odboroch doktora štúdia. V súlade s požiadavkami spoločenskej praxe komplexnú reštrukturalizáciu odborov urobila Agronomická fakulta a v septembri minulého roka bola tieto schválené akreditačnou komisiou. Na FZKI bol schválený ŠO krajinné plánovanie a tvorba krajiny. Nové študijné programy pre nové špecializácie pripravila aj FEM. Osobitnú pozornosť na tejto fakulte si zasluhujú špecifické formy vzdelávania pre nadaných študentov

a najmä dištančné vzdelávanie v bakalárskom štúdiu. Uplynulý rok na všetkých fakultách sa niesol v znamení príprav prechodu na ECTS. Bolo to obdobie mimoriadne náročné a pracné, výsledkom sú informačné balíky ECTS v slovenskom a anglickom jazyku a skutočnosť, že v tomto školskom roku sa začal tento systém uplatňovať v praxi. Zavedením ECTS sme spriehľadnili celkovú štruktúru vzdelávacieho procesu, vytvorili sme predpoklady pre mobilit študentov v rámci univerzity i v európskom priestore.

* V minulých rokoch veľmi rástli počty študentov v jednotlivých druhoch a formách štúdia. Zastavil sa tento trend?

- V minulom školskom roku študovalo na základných druhoch štúdia 9584 študentov a v rámci celoživotného vzdelávania 1296 študujúcich, čo je spolu 10 880 poslucháčov. Je to číslo vyššie ako po minulé roky, ale nárast už

nie je taký prudký, čiže dochádza k postupnej stabilizácii počtu študentov.

* Jedným z tradičných ukazovateľov výsledkov vzdelávacieho procesu sú priemerné známky. Aké boli v šk. roku 2000/2001?

- Celouniverzitný priemer 1,99 sa vcelku nelíši od minulých rokov. FEM dosiahla priemer 1,66, ostatné tri fakulty mierne nad hranicu 2,0, čo korešponduje aj s úrovňou stredoškolských výsledkov prijatých študentov. Medzi nepriaznivé a dá sa povedať pretrvávajúce negatívne javy patrí pomerne vysoký úbytok študentov, najmä v I. ročníkoch. Celkovo to bolo 641 študentov, čo predstavuje 9,97%. Najčastejšou príčinou bolo nezvládnutie požiadaviek VŠ - štúdia (hlavne z predmetov teoretického základu), prerušenie štúdia z dôvodov odchodu do zahraničia, prestupy, osobné, zdravotné a sociálne dôvody. Za negatíva tiež považujem neustále sa

zvyšujúci počet žiadostí o predĺženie skúšobného obdobia a častejšie žiadosti študentov o komisionálne skúšky. Zvyšovanie vedomostnej úrovne našich študentov vidím vo zvyšovaní nárokov na individuálnu prácu študentov počas semestra (projekty, samostatné práce), väčšom dôraze na samoštúdium a zvyšovaní náročnosti na skúškach. Za úspech považujeme, že súčasťou pedagogického procesu sa stali aj vzdelávacie programy v cudzom jazyku, ktoré zabezpečovali pedagógovia zo zahraničných univerzít. Išlo o výberové predmety z medzinárodného práva, manažérskej ekonomiky, produkčnej ekonomiky, tvorby a ochrany životného prostredia, modelovania hydrologických údajov z veľkých území a trvalo udržateľného rozvoja v západnej Európe. Čo sa týka celkovo štúdia, rezervy sú v pokrytí vyučovateľského procesu, v priestorom zabezpečení výučby i v zlepšovaní sociálnych podmienok študentov. Tieto oblasti, spolu so zdokonaňovaním realizácie systému ECTS, zvyšovaním úrovne všetkých praxí a prehĺbovaním vzájomných korektných vzťahov medzi učiteľmi a študentmi, budú našimi prioritami v tomto akademickom roku. **Ďakujem za rozhovor.**

M. KOČNEROVÁ

(Dokončenie z 1. strany)

* V programe Leonardo sa vytvorilo poradenské centrum programu, ktoré poskytuje konzultačnú a koordinačnú pomoc pri spracovaní jednotlivých projektov. Preškolenie pracovníčok, ich nasledujúca odborná, poradenská, konzultačná a koordinačná pomoc priniesli svoje výsledky. V roku 2001 bola SPU, ako predkladateľ projektov, najúspešnejšou univerzitou na Slovensku v podávaní projektov Leonardo. Európskou úniou bolo prijatých šesť našich projektov. Okrem pilotného projektu, kde grant od EÚ predstavuje 225 tisíc eur, boli úspešné dva mobilné projekty učiteľov s výškou grantu 7 445 eur a dva mobilné projekty dotýkajúce sa jazykových kompetencií s grantom 8 660 eur. V rámci mobilít študentov bol prijatý projekt pre 29 študentov na ich odbornú a pred-diplomovú prax. Celkom sme získali 327 928 eur, čo predstavuje približne 14 428 832 Sk.

* Jedným z dôkazov aktivizácie pracovníkov a kolektívov v oblasti vedeckovýskumnej činnosti je aj počet riešených projektov, čo dokumentuje nasledovný prehľad:

Forma výskumných projektov	1999	2000	2001
Grantové projekty VEGA	45	61	65
Inštitucionálne projekty	39	40	53
Medzinárodné projekty	23	19	27
Projekty 5RP			2
Vedecko-technické projekty	1	1	1
Spoločne riešené projekty so SAV	9	7	8
Projekty riešené v rámci kooperácie	24	17	21
Projekty riešené v hospodárskej činnosti	20	28	29

* Výskumný program SPU je zameraný vo všeobecnosti na riešenie aktuálnych problémov spoločenskej praxe s vedeckým zameraním samotných riešiteľských pracovníkov. Tento trend sa však realizuje predovšetkým na riešení výskumnej problematiky na

Odznelo na zasadaní AO

úrovni základného výskumu prostredníctvom agentúry VEGA. Priame riešenie aktuálnych problémov popredných výrobných spoločností formou vedecko-technických projektov v rámci hospodárskej činnosti je ešte stále ojedinelé. V tejto spojitosti je možné uviesť názorné príklady len na úrovni aktívnej spolupráce medzi SPU v Nitre a DUSLO, a.s. Šafa, HEINEKEN, a.s. a SLOVAKO-FARMA, a.s. Hlohovec.

* Na dotáciu stravy vydáva SPU ročne takmer 4,8 mil. Sk. Máme druhú najnižšiu cenu stravného lístka medzi slovenskými univerzitami. Súčasné vedenie cenu ešte nezvyšovalo a nepočítala sa s ním ani v najbližšom čase. Zamestnanec zaplatí za stravný lístok 12,90 Sk, študent 25,80 Sk. Nižšiu cenu má len UMB Banská Bystrica - 12,50 Sk a 23,80 Sk. Vyzval som náš odborový zväz, aby prispel na odobratú stravu pre člena 2 Sk, ako je to na TU vo Zvolene. Za sociálnu pomoc študentom považujem nielen vylepšujúce sa podmienky ubytovania v študentských domovoch, ale aj skutočnosť, že sme jediná slovenská univerzita, kde sa nezvýšili ceny za ubytovanie. Ubytovanosť študentov u nás je na úrovni 60 %.

* Na SPU je k 30. 9. 2001 priemerný plat učiteľa 16 106 Sk, technicko-hospodárskeho zamestnanca na § 18 7 729 Sk a na § 01 7 979 Sk. Je to tretí najvyšší priemerný plat učiteľov z univerzít SR, po UVL v Košiciach a STU v Bratislave. Je potrebné povedať, že naopak, mzda THP pracovníkov je neúmerne nízka. Je to však aj otázka počtu týchto zamestnancov. Na jedného pedagogického zamestnanca na SPU pripadlo v ukončenom roku 2000 2,95, teda takmer 3 nepedagogickí zamestnanci, čo je štvrtý najvyšší pomer v SR. Inováciou katalógu pracovných činností v marci 2001 bola prevažná väčšina zamestnancov preradená do vyššej platovej triedy. Týmto krokom získame vplyvom zákonného zvýšenia základných platov navyše do mzdového fondu 3,2 mil. Sk za rok.

(Z vystúpenia rektora I. Okenku na zhromaždení AO 10. decembra 2001).

Valné zhrmaždenie SAPV

V utorok 4. decembra sa zišlo XIX. valné zhromaždenie SAPV. Správu o činnosti akadémie za uplynulý rok predniesol jej predseda doc. Ing. M. Zima, CSc. Konštatoval, že práca predsedníctva i orgánov SAPV, ktoré pracovali v novom zložení, bola aktívna. Napriek zložitým podmienkam poľnohospodársky výskum zaznamenal rad úspechov a pod záštitou SAPV sa uskutočnilo množstvo podujatí vedecko-odborného, informačného i vzdelávacieho charakteru. SAPV sa tiež pridala k signatárom Stanoviska VT komunity k vládnejmu návrhu štátneho rozpočtu pre oblasť vedy a techniky na rok 2002, v ktorom vyjadřili svoje znepokojenie nad ďalším znížením podielu výdavkov na vedu a techniku zo štátneho rozpočtu vo vzťahu k HDP zo súčasných 0,36% na 0,30% v roku 2002, čo v nominále predstavuje zníženie o 267 mil. Sk.

Kým vedecká rozprava predchádzajúceho "jarného" VZ SAPV sa niesla v znamení koncepcie pôdohospodárskej politiky, XIX. VZ sa venovalo problematike genetiky modifikovaných organizmov. Odznelo 7 referátov, v ktorých referujúci zhodnotili vplyvy genetickej transformácie na sfachtenie rastlín, na rastlinnú výrobu, biologické a etické hranice transgénózy v rastlinnej a živočíšnej výrobe a v produkcii krmív a potravín. Plénum SAPV vyjadrilo podporu ďalšiemu výskumu GMO, ale so všetkými prísnyimi opatreniami, ktoré s problematikou súvisia.

Za zahraničných členov SAPV na zhromaždení zvolili Dr.h.c. prof. Ing. Jana Hrona, DrSc., z ČZU Praha a emeritného prof. Ing. Antona Kováčika, DrSc., bývalého riaditeľa VURV Praha-Ruzyň.

(koč)

Zaujímavý projekt odvychovo-relaxačnej bázy pre obyvateľov mesta Vrábľa sa realizuje v priamej nadväznosti na plánovanú priemyselnú zónu v intraviláne mesta. Obnovením činnosti farmy v areáli bývalého Mašekovho mlyna chcú realizátori projektu aspoň čiastočne prispieť k eliminácii negatívneho vplyvu industrializácie na životné prostredie. V lokalite s rozlohou 25 ha, s bohatou stromovou zeleňou, v ktorej sa zachovala budova bývalého mlyna s náhonom na vodný pohon rieky Žitavy, dva obytné domy so stajňami pre hospodárske zvieratá, šopa na objemové krmivá, domáca pekárňa a včelín sa majiteľ objektov, absolvent našej univerzity, snaží oživiť chov zvierat, ktoré sa tu v minulosti chovali a prispôbiť ho súčasným požiadavkám súvisiacim s novou rekreačno-relaxačnou funkciou farmy. Dnes sa tu chová 7 jazdeckých koní, vzorkové stáda kôz, oviec, husí, ozdobné bažanty, daniely, včely, osol a

Mašekov mlyn s novým poslaním

perspektívne sa ráta aj s hovädzím dobytkom. Dve zatrávnené jazdiarne slúžia na jazdecký výcvik a v pláne je zriadenie cvalovej dráhy.

Orientácia využitia areálu bude zameraná na denný jazdecký výcvik mládeže, rekreačno-víkendové pobyty rodín a letné turnusové pobyty detí a mládeže s rôznymi školiacimi aktivitami, vrátane ubytovania a stravovania. Na tento účel sa dve podlažia pôvodnej budovy mlyna zrekonštruujú na spoločenské miestnosti, pričom elektrifikácia farmy sa má zabezpečiť výstavbou malej vodnej elektrárne.

Pre jazdecký výcvik sa tu perspektívne počítajú s uplatnením ko-

ní slovenského športového pony, šfachteneho v rámci vedeckovýskumnej činnosti na SPU v Nitre.

Rozhodujúcim činiteľom pri realizácii tohto projektu a zabezpečení prevádzky farmy je človek a jeho kreativita. Za prevádzkového vedúceho bol vybratý bývalý tréner jazdeckých koní z učebno-výcvikovej a experimentálnej bázy chovu koní a jazdectva Školského poľnohospodárskeho podniku SPU v závode 01 Kolíňany Igor Darnadi, ktorý má bohaté skúsenosti a dosahuje pozitívne výsledky z tejto činnosti.

Prof. Ing. D. Medvecký, DrSc.

SERIÁL o programe SOCRATES

ERASMUS mobilita študenta

Je to samostatná akcia programu ERASMUS pod názvom Akcia 2.2. To, na aké univerzity Európskej únie môžu ísť študovať denní študenti a doktorandi SPU, závisí od vopred podpísaných bilaterálnych dohôd SPU s partnerskými univerzitami pre daný školský rok. Sú zverejnené v tzv. Poinukovom liste v rámci Desatora ERASMUS študenta.

"Desatoro ERASMUS študenta" nájdete na web stránke SPU www.uniag.sk - Zahraničné vzťahy - Socrates Erasmus. Je to vlastne rukoväť toho, čo musí vedieť študent, aby sa stal Erasmus študentom. Obsahuje nasledujúce časti, ktoré budeme publikovať v Poľnohospodári:

1. Kto sa môže stať Erasmus študentom;

2. Finančné aspekty študentských mobilit;
3. Ako si podať prihlášku na zahraničný študijný pobyt v rámci programu EÚ Socrates - Erasmus;
4. Ako si vybrať zahraničnú univerzitu, na ktorej možno študovať v akademickom roku 2002/2003;
5. Výberové konanie pre riadnych študentov;
6. Akceptácie zahraničných univerzít;
7. Ako postupovať pri príprave dohody o obsahu štúdia;
8. Čo treba vybaviť pred vycestovaním do zahraničia;
9. Udržiavanie kontaktu s domácou univerzitou počas zahraničného študijného pobytu;
10. Čo treba priniesť zo zahraničného študijného pobytu.

Napoludnie 17. decembra 2001 sa na Katedre špeciálnej zootekniky konala malá slávnosť. V predsviatocnej atmosfére, za prítomnosti kolegov, hostí a sponzorov uvádzal doc. Ing. Branislav Bobček, CSc., do života svoju novú učebnicu živočíšnej výroby. Dekanka Agronomickej fakulty prof. Ing. Magdaléna Lacko-Bartošová, CSc., ju „pokrstila“ niekoľkými kvapkami šampanského a autorovi i knihe zažela veľa úspechov a spokojných čitateľov z radov študentov, ale aj záujemcov zo širokej chovateľskej praxe. KP

Vzdelávanie sprevádza človeka počas celého jeho života. Nie je ničím stálym, uzavretým, ukončeným, ale podlieha neustálym zmenám. Vzdelávanie nie je viazané na určitý vek a nekončí sa v jednom úseku života. Štúdiom v živote seniorov je dôležitým faktorom núkajúcim im možnosť aktivity a zmysluplného života.

Pre vzdelávanie seniorov bola v roku 1990 v súlade s koncepciou celoživotného vzdelávania na Univerzite Komenského (UK) v Bratislave založená - ako prvá na Slovensku - Univerzita tretieho veku (UTV). Okresná Jednota dôchodcov v Nitre iniciovala založenie UTV pri Nitrianskych vysokých školách. Keďže v tom čase neboli ešte vytvorené podmienky pre jej vznik, študovali nitrianski seniori na UTV pri UK v Bratislave, kde prednášali tiež pedagógovia z našej školy a z vtedajšej Pedagogickej fakulty.

UTV v Nitre vznikla v roku 1991 pre obidve vysoké školy. Štúdium sa začalo slávnostnou imatrikuláciou v roku 1992. Už v školskom roku 1993/94 vznikli dve samostatné UTV - pri VŠP aj pri Vysokej škole pedagogickej (VŠPg). Štúdium bolo trojročné. Prví seniori, ktorí začali študovať v Bratislave, skončili štúdium na našej škole.

Charakteristickou črtou rozvoja našej i ostatných univerzít tretieho veku je čoraz aktívnej-

šia účasť študentov na organizácii, riadení a chode univerzity. UTV predstavuje otvorený systém, ktorý umožňuje v ďalších rokoch priebežne aktualizovať ponuku študijných zameraní a ich obsah. Učebný program je otvorený, pružný a dotvára sa v súlade s potrebami našich poslucháčov. Štúdiuje sa formou sústredeň - maturanti šesť semestrov a vysokoškolsky vzdelaní seniori štyri semestre. Napriek tomu, že UTV nie je ukončená inžinierskym diplomom a jej absolventi nemajú žiadne platové zvýhodnenie, seniori UTV radi navštevujú. Je pre nich vhodnou záujmovou formou vzdelávania. Univerzita tretieho veku má hlboké korene na väčšine univerzít na Slovensku a pod vedením Asociácie UTV, ktorá spoločne koordinuje prácu v tejto forme vzdelávania, umožňuje efektívnejšie a ekonomické zabezpečiť vzdelávanie účastníkov. Prezidentom Asociácie UTV je už druhé obdobie prof. Ing. Ivan Hričovský, DrSc., a jej členmi sú prof. J. Švihra a Ing. M. Adamovská. Týmto formou vzdelávacej činnos-

ti sa prikladá primeraná pozornosť a na zabezpečovaní výučby sa ochotne zúčastňujú najskúsenejší pedagógovia z SPU a vybraní odborníci z iných škôl a výskumných ústavov. Exkurzie sú doplnkom štúdia, náklady na ne sú sčasti hrazené z rozpočtu UTV a pri nedostatku financií si časť výdavkov

Desať rokov

štúdiá seniorov

hradia poslucháči.

Na UTV každoročne otvárame rôzne študijné zamerania. Okrem Nitry, kde uskutočňujeme prednášky a praktické cvičenia v priestoroch našej univerzity, máme strediská v Košiciach, Žiline, Prievidzi, Bojniciach, Trnave a Nových Zámkoch. Na uvedené strediská prichádzajú prednášať pedagógovia z našej univerzity, v Košiciach prednášajú odborníci z rôznych ústavov a z detašovaného pracoviska SPU.

Podľa štatútu UTV sú prednášatelia honorovaní zo školného seniorov, ktoré je 400 Sk ročne. Pri nižšom počte študentov v zameraní, vždy nestačia financie, hoci honorár za odprednášanú hodinu je nízky, pohybuje sa v

rozmedzí 130-150 Sk. Štúdium je záujmové, odstúpili sme od jednotného všeobecného zamerania, ktoré sa uskutočňovalo v prvých rokoch na začiatku štúdia. Toho času si študujúci môžu zapísať špecializáciu: záhradníctvo (miesto štúdia Nitra, Košice, Žilina, Trnava, Bojnica, Nové Zámky), agroturistika a cestovný ruch (Nitra, Prievidza, Žilina, Nové Zámky), výživa a zdravie (Nitra), chov drobných hospodárskych zvierat (Nitra), ekonomika a ma-

nažment (Nitra), právo a ekonomika (Nitra), účtovníctvo (Nitra), okrasné záhradníctvo (Nitra).

Po úspešnom ukončení získava absolvent UTV diplom a má možnosť pokračovať v nadstavbovom štúdiu v nasledujúcich špecializáciách: ochrana rastlín (Nitra), právo (Nitra), ovocinárstvo, vinohradníctvo (Nitra), vinohradníctvo a vinárstvo (Nitra), okrasné rastliny (Nitra), špeciálne záhradníctvo (Trnava, Nové Zámky, Žilina). V roku 2000 sme založili klub absolventov UTV.

Za desaťročné obdobie realizácie tejto formy vzdelávania ukončilo štúdium a dostalo diplom 769 absolventov. Najstarší absolvent mal 79 rokov. V súčasnej dobe sa zúčastňuje výučby 504 poslucháčov. Mnohí študenti študujú aj dve zamerania, ďalší si niekoľko rokov po ukončení jedného zamerania zapíšu ďalšie. Takže niektorí študujú už 10 rokov a majú 2 až 3 diplomy z rôznych zameraní.

Z doterajších poznatkov možno uviesť, že počas štúdia na UTV vznikli nové priateľstvá, ktoré pretrvávajú aj po jeho ukončení. Pekným výsledkom štúdia na UTV je i príklad manželského páru, ktorý sa presťahoval do rodinného domu so 4-árovou výmerou pre záhradku. Nemali žiadne teoretické vedomosti či pestovateľské skúsenosti, tak experimentovali. Po odchode do dôchodku využili štú-

dium na UTV so zameraním zahradníctvo, ochrana rastlín, okrasné záhradníctvo. Počas šiestich rokov štúdia sa pôda v ich záhradke zmenila na okrasnú a ovocnú časť. Sú si vedomí, že poznatky už profesionálne na komerčnú činnosť nevyužijú, ale majú veľmi dobrý pocit z nových vedomostí, ktoré nadobudli.

UTV je príkladom toho najlepšieho vzťahu medzi poslucháčmi a učiteľmi, kde iniciatívny záujem účastníkov štúdia vyvoláva aj v učiteľoch potrebu rozdeliť sa so svojimi poznatkami, ale zároveň hľadať odpovede vo vzájomnom dialógu, ktorý na graduálnom štúdiu chýba. Učiteľ je často v pozícii skúšaného, kde je auditorium, plné skúsajúcich. Musíme však konštatovať, že naši učители prechádzajú týmito skúškami úspešne.

Univerzita tretieho veku pri SPU má veľmi dobré miesto v systéme celoživotného vzdelávania. Vedenie SPU má porozumenie pre túto formu vzdelávania a podľa možnosti vychádza UTV v ústrety pri zabezpečovaní priestorov a pedagógov pre výučbu. Za to patrí vedeniu univerzity i fakúlt vďaka.

Prof. Ing. Ján Švihra, DrSc., tajomník UTV pri SPU v Nitre

